ରାମା କାନ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ ସୋନା ଦେବୀ

21, ଫେବୃଆରୀ 2002

[ସୟଦ ଶାହ ମହମ୍ମଦ କାଦରୀ ଏବଂ

ଡୋରାଇସ୍ୱାମୀ ରାଜୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ଉଚ୍ଛେଦ:

ହରିୟାଣା ସହରାଞ୍ଚଳ (ଭଡ଼ା ଏବଂ ଉଚ୍ଛେଦ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ 1973:

ଧାରା 13 (2), ପ୍ରଥମ ପରନ୍ତୁକ-ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ-ଭଡ଼ାର ବୈଧ ପ୍ରଦାନ-ଅଣ-ଆବାସିକ ପରିସର— ଭଡ଼ା ପଇଠ ନକରାଯିବାରୁ ଭଡ଼ାଟିଆମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ— ଭଡ଼ାଟିଆମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କ ପୁଅ ଧାରା 13 (2) ର ପ୍ରଥମ ପରନ୍ତୁକରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କଲେ— ଘରମାଲିକାଣୀ ନିଜ ଅଧିକାରକୁ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରଖି ଭଡ଼ା ଗ୍ରହଣ କଲେ— ଭଡା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଭଡ଼ାର ବୈଧ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା— ଆପିଲେଟ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭଡ଼ାଟିଆମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଛେଦର ଆଦେଶ ଦେଇ କହିଲେ ଯେ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନକୁ ବୈଧ ପ୍ରଦାନ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ— ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭଡ଼ାଟିଆମାନଙ୍କ ପୁନର୍ବିଚାର ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କଲେ— ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ, ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପୁଅ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବେଳେ ସେ କେବେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଦାବି କରିନଥିଲେ ଯେ ସେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି— ତାଙ୍କ ବିବୃତ୍ତିରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ସେ ନିଜ ପିତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ— ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପରିବାରର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ଥିଲା— ଯେତେବେଳେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପରିବାରର କୌଣସି ସଦସ୍ୟ କୌଣସି ବିରୋଧାଭାସୀ ଦାବି ବିନା ଘରମାଲିକଙ୍କୁ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ସେହି ପ୍ରଦାନ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କରାଯାଇଥାଏ— ଏହିପରିସ୍ଥିତିରେ, ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ ବୈଧ ପ୍ରଦାନ ନୁହେଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପୁଷ୍ପ ଦେବୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମିଲଖି ରାମ (ମୃତ) ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, [1990] **2 SCC 134 ଏବଂ ମାଘି** *ଲାଲ (ମୃତ) ଆଇନଗତ*

ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନାମ.କୁନ୍ଦନ ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1994] Supp|2 **SCC 444 ମାମଲା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 6724/1999 ।

ସି. ଆର୍. ସଂଖ୍ୟା 2864/1998 ରେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 18.3.99 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀ ତରଫରୁ ଆର୍. ପି. ବଂଶଲ, ସଞ୍ଜୟ ଅଗ୍ରୱାଲ, ଏସ୍. କେ. ବର୍ମା ଏବଂ ପି. ଆର୍. କୁମାର ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ କେ. କେ. ଗୁପ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଦୀପ ଗୁପ୍ତା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଏହି ଅପିଲରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ପ୍ରଥମ ଅପିଲକାରୀ, ଯିଏ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆ, ସେ ଏହି ମାମଲାରେ ତୃତୀୟ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯିଏକି ତାଙ୍କ ପୁଅ, ବକେୟା ଭଡ଼ା ଏବଂ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଶି ପରିଶୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରରେ, ହରିୟାଣା ସହରାଞ୍ଚଳ (ଭଡ଼ା ଏବଂ ଉଚ୍ଛେଦ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1973 ର ଧାରା 13(2) ର ପ୍ରଥମ ପରନ୍ତୁକ ଅନୁଯାୟୀ ସୁରକ୍ଷାର ଲାଭ ପାଇପାରିବେ କି? ଏହି ଅପିଲଟି ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼ ଦ୍ୱାରା 18 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1999ରେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2864/1998 କୁ ଖାରଜ କରିଥିବା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ଅପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 ଦୁଇ ଭାଇ ଏବଂ ସେମାନେ ପ୍ରେମ ମାର୍କେଟ, ନ୍ୟୁ ସବ୍ଜି ମଣ୍ଡି ରୋଡ୍, କୈଥଲରେ ଅବସ୍ଥିତ ଦୋକାନ ସଂଖ୍ୟା 680/17(ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ଉକ୍ତ ପରିସର') ର ଭଡ଼ାଟିଆ ଅଟନ୍ତି ।

ପ୍ରତିବାଦୀ ଉକ୍ତ ପରିସରର ଘରମାଲିକାଣୀ ଅଟନ୍ତି । 1 ଜୁଲାଇ, 1990 ରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଓ 2ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତି ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିମାସ ଭଡ଼ା ଏବଂ ଘର କର ବବାଦକୁ 750 ଟଙ୍କା ରେ ଉକ୍ତ ପରିସରକୁ ଭଡ଼ାରେ ଦେବାକୁ ସମ୍ମତି ହୋଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3, ଯିଏ ଅପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ପୁଅ, ସେ ତାଙ୍କ ସହ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟରେ ସହଯୋଗ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରତିବାଦୀ, 1 ଅକ୍ଟୋବର,

1995 ଠାରୁ 6 ଡିସେମ୍ବର, 1995 ରେ ମାମଲା ଦାଖଲ ହେବାର ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ ପରିସରର ଭଡ଼ା ଅଦାୟ ନ ହେବାର ଆଧାରରେ, ହରିୟାଣା ସହରାଞ୍ଚଳ (ଭଡ଼ା ଏବଂ ଉଚ୍ଛେଦ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1973 (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 13(2) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଆପିଲକାରୀମାନେ ମାମଲାକୁ ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲେ । ଆପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ଉକ୍ତ ଅବଧି ପାଇଁ ବକେୟା ଭଡ଼ା ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଶି ମଧ୍ୟ ପରିଶୋଧ କରିଥିଲେ । ପ୍ରତିବାଦୀ ନିଜର ଅଧିକାରକୁ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରଖି ସେହି ରାଶିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଆପିଲକାରୀମାନେ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ପ୍ରଥମ ଆପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଏକ ବୈଧ ପଇଠ ଥିଲା ।

ବିଦ୍ୱାନ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଆପିଲକାରୀମାନଙ୍କର ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେ, ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଭଡ଼ାର ଏକ ବୈଧ ପଇଠ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1997ରେ ବେଦଖଲ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଆପିଲ ଉପରେ ଅପିଲିୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏହି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ଆପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ାର ପୈଠକୁ ପ୍ରଥମ ଆପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବୈଧ ନିବେଦନ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅପିଲିୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ବେଦଖଲ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି 16 ମଇ, 1998ରେ ଆପିଲକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ । ଆପିଲକାରୀମାନେ 1998 ମସିହାର ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2864/1998 ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆପିଲୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସଫଳ ହୋଇନଥିଲେ । 18 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1999 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେବା ପରେ, ଆପିଲକାରୀମାନେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଶେଷ ଅନୁମତି ମାଧ୍ୟମରେ ଆପିଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଆର୍.ପି. ବନସାଲ, ଯୁକ୍ତି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଭଡ଼ାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ କୌଣସି ଅଧିକାରକୁ କ୍ଷତି ନ ପହଞ୍ଚାଇ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ଅର୍ଥ କେବଳ ଏତିକି ଯେ ଭଡ଼ା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଫଳରେ ସେହି ସମାନ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 ର ଉପଧାରା

(2)ର ପ୍ରଥମ ପ୍ରାବଧାନର ଅର୍ଥ ଅନୁଯାୟୀ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନକୁ ଏକ ବୈଧ ପ୍ରଦାନ ଭାବରେ ଗଣନା କରାଯିବା ଉଚିତ I ସେ ଆମର ଧ୍ୟାନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ରାୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ: ପୁଷ୍ପା ଦେବୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମିଲ୍ଖୀ ରାମ *(ମୃତ), ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ, [1990] 2 SCC 134 ଏବଂ ମଘୀ ଲାଲ* (ମୃତ), ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ବନାମ ବି. *କୁନ୍ଦନ ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1994] Supp. 2 SCC 444.*

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ ଗୁପ୍ତା, ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଯୁକ୍ତି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ଜଣେ ପୁଅ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଏକ ଉଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁ ରହିଛି I ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଭଡ଼ା ଦେୟକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଏକ ବୈଧ ଦେୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ I ଆମେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 (2) ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା, ଯାହା ନିମ୍ନପ୍ରକାରେ ଦିଆଗଲା :

"ଧାରା 13. ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ବେଦଖଲ -"

(2) ଯେଉଁ ଘରମାଲିକ ତାଙ୍କର ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ବେଦଖଲ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିବେ I ଯଦି ନିୟନ୍ତ୍ରକ, ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ଆବେଦନ ବିରୋଧରେ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପରେ, ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି: -

(i) ଯେ ଭଡ଼ାଟିଆ ତାଙ୍କ ମାଲିକଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ସମାପ୍ତ ହେବାର ପନ୍ଦର ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, କିମ୍ବା ଏପରି କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ନଥିଲେ ଯେଉଁ ମାସ ପାଇଁ ଭଡ଼ା ଦେୟ ହୋଇଥାଏ ତାହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର ଶେଷ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଭବନ କିମ୍ବା ଭଡ଼ା ଦିଆଯାଇଥିବା ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦେୟ ଭଡ଼ା ଦେଇନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନାହାନ୍ତି: ସାପେକ୍ଷ ଯେ, ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନର ପ୍ରଥମ ଶୁଣାଣିର ଦିନଠାରୁ ପନ୍ଦର ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, ଯଥାବିଧି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରଦାନ ପରେ, ଭଡ଼ାଟିଆ ଯଦି ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ବକେୟା ଭଡ଼ା ଏବଂ ସେହି ବକେୟା ଉପରେ

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଆଠ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିବା ସୁଧ, ଏବଂ ଆବେଦନର ଏପରି ଖର୍ଚ୍ଚ ଯଦି କିଛି ଥାଏ ଯାହା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇପାରେ, ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଭଡ଼ା ଯଥାବିଧି ଦେଇଥିବା କିମ୍ବା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବା ବୋଲି ଧରାଯିବ:

> ଆହୁରି ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଜମି ମାଲିକ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ବକେୟା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ତୁରନ୍ତ ତିନି ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ବକେୟା ଭଡ଼ା ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ ।

XXX XXX XXX

ଉପରୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, କିମ୍ବା ଯଦି ଏପରି କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ନଥାଏ ତେବେ ଯେଉଁ ମାସ ପାଇଁ ଭଡ଼ା ଦେୟ ଅଟେ, ତାହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର ଶେଷ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭବନ କିମ୍ବା ଭଡ଼ାକୁ ନିଆଯାଇଥିବା ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦେୟ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା, ଘରମାଲିକଙ୍କୁ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ବେଦଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯାଚନାର କାରଣ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ । ଉପରେ ଉଦ୍ଧୃତ ଉପ-ଧାରା (2)ର ପ୍ରଥମ ପ୍ରାବଧାନ ଦ୍ୱାରା ଥିବା କଳ୍ପିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଭଡ଼ା ନ ଦେବାର ଆଧାରରେ ଘରମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବେଦଖଲ ଚାହିବାର ଅଧିକାର ବିଫଳ ହୋଇଯାଏ, ଯଦି ଭଡ଼ାଟିଆ ଯଥାବିଧି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ବେଦଖଲ ଆବେଦନର ପ୍ରଥମ ଶୁଣାଣିର ତାରିଖରୁ 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବକେୟା ଭଡ଼ା ଏବଂ ତାହା ଉପରେ ବାର୍ଷିକ 8 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଣନା କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସୁଧ ସହିତ ଆବେଦନର ଏପରି ଖର୍ଚ୍ଚ ଯଦି କିଛି ଥାଏ ଯାହା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇପାରେ, ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତି; ତେବେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଉକ୍ତ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଯଥାବିଧି ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରିଛି କିମ୍ବା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

ଏଠାରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇପାରେ ଯେ, ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରିବା ସମୟରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଯାଞ୍ଚ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ କାରଣ ମିଳିନଥିଲା ।

ବିଦ୍ୱାନ ଆଇନଜୀବୀମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଟିପ୍ପଣୀ କରିବା ଉପଯୋଗୀ ହେବ ।

ପୁଷ୍ପା ଦେବୀଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ଜଣେ ଅମର ଚନ୍ଦ ଭଡ଼ାରେ ଉକ୍ତ ପରିସର ନେଇଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦିୱାନ ଚନ୍ଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସାଲିଗ ରାମଙ୍କ ସହ ମିଶି ଏକ ସହଭାଗୀତା ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଅମର ଚନ୍ଦଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦିୱାନ ଚନ୍ଦ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ ପୁଷ୍ପା ଦେବୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ନାବାଳକ ପୁଅ ଯଶ ପାଲ ଭଡ଼ାଟିଆ ହେଲେ । ସେମାନେ ସାଲିଗ ରାମଙ୍କ ସହ ମିଶି ସଂସ୍ଥାର ସହଭାଗୀ ଭାବେ ଜାରି ରହିଲେ । ସେହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ, ସାଲିଗ ରାମଙ୍କୁ ସମେତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଭଡ଼ା ଦେୟ ପୂର୍ବ ପଞ୍ଜାବ ନଗରୀୟ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ, 1949(ପରେ 'ଭଡ଼ା ଅଧିନିୟମ ' ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖିତ) ର ଧାରା 13 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ବୈଧ ଭଡ଼ା ଦେୟ ଥିଲା କି ନାହିଁ । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଭଡ଼ାର ଦେୟ ବୈଧ ଥିଲା । ଏହି *ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଲ୍ଲେଖ* କରିଥିଲେ ଯେ, ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 114 ସହ ଅନୁରୂପ ଥିବା ପରି ପ୍ରତୀତ ହେଉଥିଲା, ଯାହା ଭଡ଼ା ଦେୟ ନ କରିବା କାରଣରୁ ହୋଇଥିବା ଜବତି ବିରୋଧରେ ଉପଶମ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବିବେକାଧୀନ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଭଡ଼ା ଅଧିନିୟମର ପରନ୍ତୁକ ଏକ ପଦକ୍ଷେପ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଭଡ଼ାଟିଆ ନିରନ୍ତର ଖିଲାପକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବକେୟା ରାଶି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖିତ ରାଶି ପ୍ରଥମ ଶୁଣାଣି ତାରିଖରେ ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ପଇଠ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ନିୟନ୍ତ୍ରକ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ସ୍ୱାଧିନତା ରହିବ ନାହିଁ ।

ମଘି ଲାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ମୂଳ ଦଖଲ ମିଆଦ ଉକ୍ତ ମଘି ଲାଲଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବା ପରେ ସେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ସହ ଏକ ସହଭାଗିତା ଗଠନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଦୁଇଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଭଡ଼ା ପଇଠ କରିଥିଲେ। ଯେହେତୁ ସେମାନେ ଭଡ଼ାଟିଆ ନଥିଲେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ଯେ, ଘରମାଲିକ ସେମାନଙ୍କୁ "ଭଡ଼ାଟିଆ" ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରି ଭଡ଼ା ଦେୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନଥିଲେ । ସେହି ମାମଲାରେ ପୁଷ୍ପା ଦେବୀଙ୍କ ମାମଲା (ଉପରୋକ୍ତ) କୁ ସେହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ପୃଥକ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ପୁଷ୍ପା ଦେବୀଙ୍କ ମାମଲାରେ, *ଫାର୍ମର ଜଣେ* ଭାଗୀଦାର ଭାବେ ଅମରଚାନ୍ଦ ପ୍ରାଙ୍ଗଣଟିକୁ ଭଡ଼ାରେ ନେଇଥିଲେ। ସମସ୍ତ ଭାଗୀଦାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଓକିଲ ଭଡ଼ା ରାଶି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଆପତ୍ତିର ଆଧାର ଥିଲା ଯେ, ଯେଉଁ ତିନିଜଣ ଭାଗୀଦାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସାଲିଗ ରାମ, ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତିନାମାର ଏକ ପକ୍ଷ ନଥିଲେ; ତେଣୁ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ା ଦାଖଲ କରିବା ବୈଧ ନଥିଲା । ଏହି ଆପତ୍ତିକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ମାଘି ଲାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ), ମାଘି ଲାଲ ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କ୍ଷମତାରେ ପ୍ରାଙ୍ଗଣଟି ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ଭାଗୀଦାରୀରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ । ସେହି ଅନ୍ୟ ଭାଗୀଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ* ଯିଏ ଭଡ଼ାଟିଆ ନଥିଲେ, ଏହାକୁ ବୈଧ ଦାଖଲ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇନଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ଆବେଦକ ସଂଖ୍ୟା 3, ସ୍ୱୀକୃତ ଭାବରେ ଅବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ପୁଅ ଅଟନ୍ତି । ଏଥିରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ, ଧାରା 13ର ଉପଧାରା (2)ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, ଦେୟ ଭଡ଼ା ଅବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, ବିବାଦ ହେଉଛି ଯେ ଆପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ, ଯିଏ ସ୍ୱୀକୃତ ଭାବରେ ଭଡ଼ାଟିଆ ନୁହଁନ୍ତି, ଯଦିଓ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ପ୍ରଥମ ପ୍ରବଧାନର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବୈଧ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ ନୁହେଁ । ଏଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ବକେୟା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ସେ କେବେ ମଧ୍ୟ ଦାବି କରିନଥିଲେ ଯେ ସେ ଏହାକୁ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । କାଠଗଡ଼ାରେ ତାଙ୍କ ବୟାନରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ସେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଆପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଥମ ଆପିଲକାରୀଙ୍କ ପରିବାରର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପରିବାରର କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ଘରମାଲିକଙ୍କୁ କୌଣସି ବିରୋଧାଭାସୀ ଦାବି ବିନା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ସେହି ଭଡ଼ା କେବଳ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ଧରାଯିବ। ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା ୩ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡ଼ା ପ୍ରଦାନ ଏକ ବୈଧ ପ୍ରଦାନ ନୁହେଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ, ଯାହା ଆପିଲୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲା, ତାହାକୁ କାଏମ ରଖିବାରେ ଅସମର୍ଥ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ବାତିଲ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ଭଡା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଯାଉଛି ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ ଖାରଜ କରାଗଲା । ଆପିଲ ଅନୁମୋଦିତ ହେଲା; ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ । ଆର୍.ପି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ମଦନ ମୋହନ ଭୂୟାଁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।